

Beste lezers,

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van november 2016, met daarin:

- Activiteiten Leerkracht.nu! opgenomen in het Lerarenregister
- Herfstsignalering PLD groep 3 - aanwijzingen voor afname en interpretatie
- Nieuwe brochure van de Stichting Dyslexie Nederland
- Innovatieproject Begripsonderwijs voor de toekomst
- Leesvormen
- Voor u gelezen

Activiteiten Leerkracht.nu! opgenomen in het Lerarenregister

Met ingang van 1 januari 2017 wordt van alle leerkrachten verwacht dat ze ingeschreven staan bij het Lerarenregister. Sinds dit schooljaar is Leerkracht.nu! gevalideerd als aanbieder voor dit register. Een aantal activiteiten is inmiddels gevalideerd, voor anderen loopt de aanvraag nog. Dit betekent dat u, wanneer u een studiebijeenkomst, workshop of inspiratiebijeenkomst volgt bij Leerkracht.nu!, voor deze activiteit registeren krijgt. U kunt zich nog inschrijven voor de [activiteiten in 2017](#). Er staan nog verschillende [inspiratiebijeenkomsten](#), [studieavonden](#) en [workshops](#) gepland.

Ook nascholing op schoolniveau kan in aanmerking komen voor registeren. Dus wanneer u voor uw team gezamenlijke nascholingsactiviteit laat verzorgen door Leerkracht.nu!, dan kan ieder teamlid hiervoor registeren krijgen. Informeer naar de mogelijkheden en voorwaarden.

Herfstsignalering PLD groep 3: Aanwijzingen voor afname en interpretatie

Op veel scholen is in de afgelopen week de herfstsignalering vanuit het 'Protocol Leesproblemen en dyslexie' afgenomen. Het doel van deze signalering is leerlingen die moeite hebben met het aanvankelijk leesproces vroegtijdig op te sporen en passende interventies te bieden. Er worden verschillende toetsen aangeboden die onderling een sterk verband hebben. Bij het interpreteren van de gegevens is het juist van belang naar die samenhang te kijken. Maar waar moet je dan precies op letten? En wat zeggen al die toetsgegevens je als leerkracht? Op de site vind u een [document](#) waarin wordt uitgewerkt hoe u de scores kunt interpreteren en verbinden. Naast de versie voor de herfstsignalering zijn ook de documenten voor de winter-, voorjaars- en eindsignalering opgenomen.

Nieuwe brochure Stichting Dyslexie Nederland

Op de conferentie van de Stichting Dyslexie Nederland afgelopen oktober, werd de nieuwe brochure van de Stichting Dyslexie Nederland gepresenteerd. De definitie van dyslexie van de SDN wordt gebruikt in de protocollen voor het onderwijs. In basis is de definitie hetzelfde gebleven, maar er zijn exclusiefactoren toegevoegd op basis van de nieuwe DSM-V. U kunt de brochure downloaden op de [site van de SDN](#).

Innovatieproject 'Begripsonderwijs voor de toekomst'

Begrijpend lezen is een van de belangrijkste vaardigheden voor schoolsucces en een belangrijke voorspeller ervan. Scholen die lesgeven met het oog op de toekomst van hun leerlingen, besteden gericht aandacht aan begrijpend luisteren en lezen. Daarmee creëren ze onderwijskansen. Leerkracht.nu! is gestart met het innovatieproject 'Begripsonderwijs voor de toekomst', waarin het draait om de vaardigheden van de leerkrachten. Wetenschappelijke inzichten en evidence based handelen worden gecombineerd in een praktisch toepasbaar verbetertraject voor uw hele school. Er wordt gewerkt vanuit drie basisprincipes:

1. Begripsonderwijs in een doorgaande lijn van groep 1 t/m 8: omdat in de onderbouw belangrijke bouwstenen voor begripsonderwijs gelegd worden (denk aan taalontwikkeling en woordenschat) en begrijpend luisteren en lezen in elkaars verlengde liggen
2. Competente leerkrachten halen het beste uit de leerlingen: omdat competentieontwikkeling van leerkrachten ervoor zorgt dat het onderwijs beter wordt en afgestemd wordt op de onderwijsbehoeften van *alle* leerlingen, waardoor leerlingen beter presteren. Daarop volgen ook uiteindelijk de opbrengsten.
3. Begripsonderwijs als 'vak apart' en niet als 'apart vak': omdat luister- en leesbegrip zich vooral ontwikkelt in een betekenisvolle context die zich niet beperkt tot 'het vak' alleen, maar waarbij wel hoge eisen gesteld worden aan de kwaliteit van de leerkrachten t.a.v. kennis, vaardigheden en mindset.

Op de [site](#) kunt u praktische informatie en een theoretische onderbouwing vinden.

Voor u gelezen

In oktober verscheen in het tijdschrift 'Meer Taal' en interessant artikel over verschillende onderwijsbehoeften bij begrijpend lezen. In het artikel wordt beschreven dat de traditionele vorm van afstemmen op deze verschillen in een basis-, meer- en weergroep de leerlingen te veel over één kam scheert. Want de leerlingen uit de 'weergroep', de groep die verlengde instructie ontvangt, kunnen problemen ervaren met begrijpend lezen vanuit heel verschillende invalshoeken. Deze indeling wordt volgens de auteur, Piers van der Sluis, te veel op basis van summatieve toetsing gemaakt, meestal op grond van een citotoets (die in de bovenbouw ook nog slechts eens per jaar wordt afgenomen). Formatieve evaluatie op basis van observaties tijdens het leerproces, zoals een diagnostisch gesprek, geven een veel beter beeld van de aspecten die het begrip belemmeren. Van der Sluis onderscheid in het artikel vijf typen van ondersteuningsbehoeften en biedt handreikingen om erop af te stemmen. Deze vijf typen zijn: ondersteuning op het gebied van leestechniek, ondersteuning op het gebied van taal/woordenschat, ondersteuning op het gebied van kennis van wereld/onderwerp, ondersteuning op het gebied van strategiegebruik en ondersteuning op het gebied van motivatie en/of concentratie. Hoewel deze laatste wat onderbelicht blijft, is het artikel een eyeopener om de verlengde instructie op een andere, wellicht effectievere manier, in te richten.

Leesvorm 'Levende Mindmap'

In veel klassen wordt regelmatig een woordweb of een vorm van een mindmap gemaakt. Meestal doen we dat met pen en papier. Maar het kan ook anders: met een levende mindmap. Alle leerlingen krijgen een kaartje met daarop een woord uit een tekst waarvan u een mindmap wilt maken. Nadat de kinderen hun eigen woord hebben gelezen, gaan ze in een kring staan en lezen ze elkaars woorden. Met elkaar bepalen ze eerst de hoofdgedachte en vervolgens de 'hoofdtakken' en 'zijtakken'. Zoals bij iedere mindmap gaat het niet om het resultaat maar om het proces. U kunt deze werkvorm vooraf inzetten om de voorkennis te activeren en alvast betekenisvolle woorden in een context te plaatsen (vooral goed voor groepen waarin de woordenschat ontoereikend is), maar ook na afloop als verwerking van het gelezene en (indien van toepassing) ter voorbereiding op een toets. Op de site vind u een [uitwerking](#).